

D ů v o d y:

Návrhu zemského výběrčího úřadu, jako úřadu pověřeného předepsáním a vybráním obecní dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí, na zajištění dávky, jež bude v zahájeném již ukládacím řízení předepsána, a to knihovním záznamem práva zástavního na nemovitosti poplatníkově, bylo podle dvorských dekretů ze dne 18. září 1786, čís. 577 písm. c) sb. z. s. a ze dne 24. října 1806, čís. 789 sb. z. s., zachovaných v platnosti článkem III. uvoz. zákona k ex. řádu, pak podle § 38 písm. c) kn. zákona prvním soudem právem vyhověno. Nelze souhlasiti s rekursním soudem, jenž z § 26 dávkového řádu ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n., dodatek III. a § 284 zákona o přímých daních ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. usuzuje, že se zajištění dávky může státi jen na základě písemního, ukládacím úřadem poplatníkovi vydaného příkazu, by dávku zajistil. Dávkový řád ustanovuje v § 26 jen o vymáhání již vyměřené a předepsané dávky, že o něm platí též ustanovení jako pro vymáhání přímých daní, tedy nyní §§ 343—404 zákona čís. 76/1927, nikoliv také § 284 tohoto zákona. O zajištění dávky ještě nevyměřené není v dávkovém řádě ustanovení, platí proto i pro dávku z přírůstku hodnoty všeobecné, nahoře citované předpisy o zajištění daní a veřejných dávek, a musí jich býti použito.

Čís. 10960.

Zákon ze dne 22. července 1919, čís. 438 sb. z. a n., o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace.

Pro nárok na náhradu škody z okleštění stromoví při zřizování elektrického vedení není přípustným sporné řízení, nýbrž jest jednati v řízení mimosporném.

(Rozh. ze dne 7. září 1931, R I 448/31.)

Žalovaná společnost prováděla podle povolení zemského úřadu zařízení vedení elektrického proudu. Žalobce domáhal se na žalované žalobou náhrady škody, ježto při stavění stožáru pro elektrické vedení byla poškozena hrušeň patřící žalobci tak, že zašla. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl. D ů v o d y: Bylo zjištěno, že žalovaná byla pro přesporné vedení prohlášena za podnik všeužitečný a zemský úřad uložil všem vlastníkům pozemků trpěti, by žalovaná postavila podle projektu stožáry a napjala přes pozemky vodiče pro elektrický proud, dále trpěti přístup a trpěti okleštění stromů na nich, alespoň udržování jich v takové výši, by netrpělo vedení elektrovodů. Mezi stranami jest spor, zda jde o odškodné ve smyslu § 15 zákona ze dne 22. července 1919, čís. 438 sb. z. a n. Podle § 14 jsou elektrické podniky povinny nahraditi každou majetkovou újmu, jež vzejde soukromým vlastníkům povolením užívacích práv a jejich výkonem, zvláště pak zřízením elektrických děl, jich udržováním a změnou a jich

odstraňováním. Povinnost platiti náhradu mají i podniky, v jichž prospěch se zřídí služebnost, ohledně všech škod, na něž nebyl vzat zřetel již při stanovení odškodného za vyvlastnění. Odškodné za majetkové újmy, které má v zápětí povolení práv užívacích pro zatíženého, stanoví schvalovací úřad. Zatížený musí nárok na náhradu škody, která se nestanoví cestou správní, jakož i odškodnění za služebnosti uplatniti u řádného soudu do roka ode dne, kdy zvěděl o škodě. Tato náhrada se stanoví podle § 13 nesporným řízením. Ježto žalující se domáhají náhrady škody sporem, jde o nepřipustnost pořadu práva, ať již náleží ustanovení o náhradě škody do působnosti správních úřadů neb do pravomoci soudů v nesporném řízení. R e k u r s n í s o u d zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. D ů v o d y: Soud první stolice správně rozpoznal, že jde o nárok podle § 14 zákona ze dne 22. července 1919, čís. 438 sb. z. a n. o podpoře při zahájení soustavné elektrisace, a to podle prvního odstavce téhož zákonného ustanovení, avšak jest v rozporu s tímto zákonem názor soudu první stolice, že ustanovení náhrady škody v souzeném případě patří do působnosti správních úřadů nebo do pravomoci soudu v řízení nesporném. V § 15 čís. 1 cit. zák. jest ustanoveno, že na návrh žalovaného stanoví odškodné schvalovací úřad současně s povolením užívacích práv, avšak jen odškodné za majetkové újmy, které má povolení práv užívacích v zápětí pro zatíženého. Z tohoto vymezení povinnosti schvalovacího úřadu, stanoviti odškodné, a z toho, že stanovení odškodného schvalovacím úřadem má se státi současně s povolením užívacích práv, jest zřejmo, že se stanovení odškodného cestou správní vztahuje jen na újmy, plynoucí z povolení užívacích práv, které lze již při povolení užívacích práv zjistiti nebo předvídati, nikoli však na újmy, které vzniknou teprve po povolení užívacích práv při provádění elektrického vedení, jakž tomu i v souzeném případě. Pro tyto případy má zákon ustanovení v § 15 čís. 4, podle něhož jest nárok na náhradu škody, která se nestanoví cestou správní, uplatniti u řádného soudu do roka ode dne, kdy poškozený zvěděl o škodě. A poněvadž ustanovení § 15 čís. 4 cit. zákona jedná o řádném soudu vůbec, kdežto pro případ, že odškodné bylo stanoveno cestou správní, odkazuje se konečné ustanovení odškodného v §§ 15 čís. 4 a 13 čís. 2 cit. zák. výslovně na příslušný okresní soud v řízení nesporném, jest zřejmo, že náhrady škody podle § 15 čís. 4 cit. zák. jest se domáhati žalobou u příslušného soudu v řádném řízení sporném.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Jde o náhradu škody vzniklé tím, že při zřizování elektrického vedení bylo třeba oklestiti stromy, totiž jednak odstraniti větve vadící povrchovému vedení, jednak odstraniti kořeny z jam, do nichž bylo postavit stožáry. Žalovaná jest elektrickým podnikem všeužitečným po rozumu § 4 zákona o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace ze dne 22. července 1919, čís. 438 sb. z. a n. Jde o škodu vzniklou od-

straňováním překážejícího stromoví, totiž jeho okleštěním. Domáhají se tedy žalobci náhrady škody, která jim jako soukromým osobám vznikla povolením a výkonem užívacích práv v § 8 (1) písm. c) cit. zák. uvedených a na kterou nebyl vzat zřetel již při stanovení odškodného za vyvlastnění. Jde proto o náhradu škody, o níž jednají §§ 14 odst. (3) a 15 odst. (4) elektrisačního zákona, a také žalobci sami se těchto zákonných předpisů ve svých žalobách dovolávají. Soudni ochrany domáhají se podáním řádné žaloby, o kteréž má býti jednáno ve sporném řízení. Ale jak v rozhodnutí čís. 8025 sb. n. s. dovozeno, jest i v případě § 15 odst. (4) cit. zák., o kterýž jde, předepsáno řízení nesporné. Bylo proto dovolacímu rekursu vyhověti ve věci samé a podle § 477 čís. 6 c. ř. s. odmítnouti obě žaloby pro nepřipustnost sporného řízení a vysloviti zmatečnost sporného řízení.

Čís. 10961.

K vydobytí pohledávky (pojišťovací premie), splatné před zahájením vyrovnání, nelze povolití exekuci po zahájení vyrovnání.

(Rozh. ze dne 7. září 1931, R I 586/31.)

Na základě upomínacího platebního příkazu ze dne 18. března 1931 vedl vymáhající věřitel k vydobytí pojišťovací premie, splatné dne 1. prosince 1930, exekuci proti dlužníkovi, o jehož jmění bylo dne 3. února 1931 zahájeno vyrovnací řízení. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud co do jistiny a úroků vymáhané pohledávky exekuční návrh zamítl; rekursu co do povolení exekuce k vydobytí útrat platebního příkazu nevyhověl. Důvody: Jak vyplývá ze spisů, bylo usnesením krajského soudu ze dne 3. února 1931 zahájeno o jmění povinného vyrovnací řízení a není dosud skončeno. Podle § 10 vyr. ř. nelze nabytí soudcovského práva zástavního a uspokojovacího po zahájení vyrovnacího řízení na věcech patřících dlužníku. Tento zákaz vztahuje se však jen na pohledávky, které tu byly v době zahájení řízení vyrovnacího a podléhaly vyrovnání, nikoliv však na pohledávky, které vznikly teprve za řízení (§ 10 odst. (4) vyr. řádu). Platební rozkaz ze dne 18. března 1931, tvořící exekuční titul (§ 1 čís. 3 ex. ř.), byl vydán za řízení, útratová pohledávka vznikla tedy za řízení a nepodléhá vyrovnání, jistě však pohledávka na jistině a úrocích.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.

Důvody:

Rekursní soud posoudil věc po právní stránce správně, zamítnuv návrh na povolení exekuce co do pohledávky na jistině a úrocích z důvodu, že tato pohledávka tu již byla v době zahájení vyrovnacího řízení a že se tudíž na ni vztahuje zákaz § 10 (1) vyrovnacího řádu o nabytí soudcovského práva zástavního a uspokojovacího po zahájení řízení.